

запровадження вимог Болонського процесу у освітній процес вищих освітніх закладів України.

Практикум включає:

- структуру освітньої програми;
- словник основних термінів;
- зміст курсу;
- політику оцінювання;
- семінарські заняття;
- реферати;
- кваліфікаційні роботи;
- завдання для самостійної роботи;
- структуру освітньої дисципліни;
- рекомендації щодо складення екзамену;
- рекомендовану літературу;
- окреслюються методичні поради щодо проведення окремих видів освітніх занять.

У посібнику із сучасних освітньо-методичних позицій розкрито зміст курсу «Кримінальне право України. Загальна частина», визначено політику оцінювання знань студентів за вимогами кредитно-модульної системи організації освітнього процесу.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1.1. Предмет освітньої дисципліни:

- загальнотеоретичні засади Загальної частини кримінального права України;
- методичні засади застосування цих положень при кваліфікації кримінальних правопорушень.

Освітній курс	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього курсу
<p>Назва: Кримінальне право України. Загальна частина Кількість кредитів відповідних ECTS: 9 Модулів: 9 Змістових модулів: 9</p>	Бакалавр, магістр	<p>Нормативний 1-й, 2-й семестри Лекції (теоретична підготовка) 60 годин Семінари (практичні заняття) 30 годин Самостійна робота 180 годин Вид контролю: 1 семестр – залік 2 семестр – екзамен</p>

1.2. Мета:

- ознайомити студентів із Загальною частиною кримінального права України;
- вироблення у студентів навичок застосовувати кримінально-правові норми при кваліфікації кримінальних правопорушень;
- засвоєння студентами положень, що стосуються кримінальної відповідальності, кримінального правопорушення, складу кримінального правопорушення, обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння тощо;
- вивчення питань, що стосуються звільнення від кримінальної відповідальності, судимості, покарання, а також примусових заходів медичного характеру;
- з'ясування особливостей кримінальної відповідальності неповнолітніх;

- опрацювання основних положень кримінального права іноземних держав.

1.3. Матриця компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p>

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
	СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування. СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки

Студенти, які вивчають курс «Кримінальне право України. Загальна частина», повинні володіти базовими знаннями з теорії держави і права та конституційного права. Велика увага приділяється самостійній роботі студентів, яку спрямовує викладач.

1.5. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

- РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
- РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
- РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
- РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
- РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
- РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.
- РН 11. Мати базові навички риторики.

- РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
- РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.
- РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.
- РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.
- РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- РН 21. Готувати прецеди необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

2. СЛОВНИК

Кредитно-модульна система організації освітнього процесу – це модель організації освітнього процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових одиниць (залікових кредитів).

Заліковий кредит – це одиниця виміру освітнього навантаження, необхідного для засвоєння змістових модулів або блоку змістових модулів.

Модуль – це задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (освітньої дисципліни, практики, державної атес-

тації), що реалізується відповідними формами освітнього процесу (самостійна робота, контрольна робота, тест тощо).

Змістовий модуль – це система освітніх елементів, що поєднана за ознакою відповідності певному освітньому об'єктові. Повноцінне оволодіння кожним змістовим модулем передбачає опрацювання студентом певного кола теоретичних питань на лекційних заняттях, практичних завдань і відбувається під час аудиторної та самостійної роботи згідно з освітнім планом або за індивідуальним графіком роботи студента.

Поточний контроль – оцінювання рівня знань, умінь та навичок студентів, що здійснюється у ході освітнього процесу шляхом проведення усного опитування, контрольної роботи, тестування, колоквиуму тощо.

Модульний контроль – форма контролю, у якому підбивається підсумок роботи студента впродовж модуля. Результатом модульного контролю є модульна оцінка.

Модульна оцінка – бальна оцінка (абсолютна), яку отримав студент у результаті контролю за виконанням усіх видів робіт (теоретичних, практичних, самостійних), віднесених до відповідного модуля.

Екзамен – форма підсумкового контролю засвоєння студентом освітнього матеріалу з окремої дисципліни за певний період, відповідно до освітнього плану.

Лекція – основна форма проведення освітніх занять у вищому закладі освіти, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Як правило, лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем освітньої дисципліни. Лекції проводяться лекторами – професорами і доцентами (викладачами) вищого закладу освіти, а також провідними науковцями або спеціалістами, запрошеними для читання лекцій. Лекції проводяться у відповідно обладнаних приміщеннях – аудиторіях для однієї або декількох академічних груп студентів.

Семінарське заняття – форма освітнього заняття, за якої викладач організує дискусію щодо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань, вирішують задачі, тести тощо. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або освітніх кабінетах з однією академічною групою.

Індивідуальна робота студента – форма організації освітнього процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність. Індивідуальні заняття проводяться під керівництвом викладача у позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою. Індивідуальні заняття на молодших курсах спрямовуються здебільшого на поглиблення вивчення студентами окремих освітніх дисциплін, на старших вони мають науково-дослідний характер і передбачають безпосередню участь студента у виконанні наукових досліджень та інших творчих завдань.

Види індивідуальних занять:

Консультація – форма освітнього заняття, за якої студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів, залежно від того, чи викладач консультує студентів з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань освітньої дисципліни.

Індивідуальне завдання – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання студенти виконують самостійно під керівництвом викладачів.

Самостійна робота студента – основний засіб засвоєння студентом освітнього матеріалу в час, вільний від обов'язкових освітніх занять, без участі викладача. Самостійна робота студентів забезпечується освітньо-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної освітньої дисципліни чи теми (підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій тощо). Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання. Самостійна робота студента над засвоєнням освітнього матеріалу може виконуватися в бібліотеці, комп'ютерних класах, освітніх кабінетах, а також в домашніх умовах.